

морето на плодородието

Ю К И О М И Ш И М А

превод от японски:
Дора Барова

enthusia**s**t

пролетен
свят

морето на плодородието

Ю К И О М И Ш И М А

пролетен СНЯГ

Превод от японски:
Дора Барова

enthusiast

София, 2026

三島 由紀夫

春の雪

HARU NO YUKI

Copyright © 1969, The Heirs of Yukio Mishima

All Rights Reserved

Юкио Мишима

Пролетен смяз

© Дора Барова, превод, 2012, 2026

© Димитър Стоянович, предговор, 2026

© Яна Арзиропулос, дизайн на корицата, 2026

© Фридрих Алтхаузен, наборен шрифт Vollkorn (SIL Open Font License), 2026

© Enthusiast – запазена марка на „Алто комуникайшънс енд пъблишинг“ ООД, 2026

ISBN 978-619-164-767-5

МИШИМА ОТВЪД ИНЦИДЕНТА

Юкио Мишима е извънредна фигура. Не го наричам просто писател, защото нищо при него не би могло да е просто, а и далеч по-големи умове на епохата са се препъвали в опитите да определят какво точно представлява той. Вероятно няма и нужда. Онова, от което има нужда, е той да бъде достъпен за българската публика, лишена от неговото творчество в продължение на десетилетия поради идеологически и други противни причини. Великата и непрежалима Дора Барова започна погълването на тези цивилизационни празнини, а издателство „Ентусиаст“ заслужава единствено поздравления за усилията си да продължи просветителската мисия с огромна добавена стойност за всички ни.

Романът „Пролетен сняг“, на чийто праг щастливият читател ще застане няколко страници по-късно, е първият от тетралогията „Морето на плодородието“, съдържаща още „Галопиращи коне“, „Храмът на зората“ и „Разпадането на ангела“. Проф. Клео Протохристова го е казала най-точно: „Четенето на „Пролетен сняг“ е литературно пиршество, което предлага както магията на превъзходно изградена сюжетна интрига, така и пищното обилие от интра- и интертекстуални съотнесености, които провокират възприемането на прозаичния текст като поетичен“*.

---

* Протохристова, Клео. Предговор към „Пролетен сняг“ на Юкио Мишима. Пловдив: Летера, 2012, с. 22. – Б. р.

Но тъй като творчеството на Мишима е немислимо и неотделимо от личността му, нека започнем от самото начало.

Кой да знае, че Кимитаке Хираока, роден в Токио на 14 януари 1925 г., ще се превърне в класика Юкио Мишима. Не го знае баща му, уважаваният аристократ и държавен чиновник Азуса Хираока, не подозира и майка му Шизуи, потомка на славен учен род, служител на поколения наред на клана Маеда. В началото тях много и не ги интересува първородният им син, гаден за отглеждане на бабата по бащина линия Нацуко.

Въпросната Нацуко е важна фигура в тази история. Заради нея и нейните родствени връзки бъдещият Юкио Мишима се явява пряк потомък на Токугава Иеясу – основателя на шогуната Токугава и въобще на периода Едо в японската история от 1600 до 1868 г. Отгледана в дома на принц Арисугава Такехито, властната дама възпитава внука си по-скоро в духа на японския XIX век, отколкото в настъпилата галеч по-либерална ера Мейдзи. Наред с изграждането на висок литературен, театрален и музикален вкус в детето, Нацуко изцяло го изолира от външния свят и му забранява да се вижда с други момчета, поради което Кимитаке прекарва по-голямата част от свободното си време със своите братовчедки в игри на кукли и други симпатични момичешки занимания. Знае се също така, че бабата не се слави с особено стабилна психика и често налага на детето физически наказания или го оставя дълго да стои само в тъмна стая. Ограничава го от всякакъв спорт и дори не му позволява да се излага на пряка слънчева светлина.

И бащата, под чието крило се завръща Кимитаке на дванайсетгодишна възраст, се оказва човек с доста специфичен родителски подход. Очевидно достоен наследник на майка си в психопатичен план, 2-н Хираока се заема да направи от сина си истински мъж, което се изразява в казармен режим на ежедневието и странни психологически тактики за каляване на характера, като това да държи момчето на няколко сантиметра от преминаващ с висока скорост влак. Не приема никак добре и вече започналата да се проявява страст на малкия към писането и разкъсва на парченца всеки ръкопис, който успее да намери.

А малкият си пише и напълно нехае за волята на баща си. Пише тайно, включително и по време на часовете в елитното училище „Гакушуин“, предназначено за императорското семейство и вобщие за наследниците на старите аристократични родове, което не се оказва никакъв проблем, защото момчето е абсолютният отличник на образователната институция, награден лично от императора за високия си успех. Преди да навърши десет, вече познава детайлно творчеството на Ницше, Кокто, Оскар Уайлд, Рилке, Томас Ман, Бодлер, на дванайсет е приет като най-младия член на литературното общество в училището и става литературна звезда далеч отвъд неговите предели, като печели конкурси по поезия и проза с публикации в най-престижни издания. Неговата свръхнадареност е толкова впечатляваща, че учителите му сами измислят творческия псевдоним Юкио Мишима, с който ще стане световноизвестен. А е едва на шестнайсет. Впрочем псевдонимът има и друга функция – да го предпазва от тормоза не само на баща му, но и на съучениците му, за които е невъзможно да приемат странната

му, изцяло отгадена на изкуството, винаги сочена за пример фигура.

Завършва училище през 1944 г., когато и получава повиквателна за армията.

Денят преди да отиде на медицинските прегледи за войската, Мишима пише прощални писма до родителите си, придружени от малки пакетчета с коса и нокти за спомен. Мило, но за радост на родата, е обявен за негоден за военна служба, тъй като лекарят обръква измъчващата го настинка с туберкулоза. Напълно готов да умре за родината и императора, Юкио Мишима е силно разочарован. В кореспонденция с приятели изразява завистта си към тъй благородната съдба на пилотите камикадзе и въобще на самоубийствените отряди в японската армия.

Обсебеността на младия мъж от смъртта заслужава отделно внимание, ако човек има намерението да проумее този толкова сложен характер. Страстен почитател на Ямамото Цунетомо и „Хагакуре“, Мишима е отгаден на идеализирания самурайски кодекс, според който „пътят на самурая се разкрива в смъртта“. В коментарите си към „Хагакуре“ писателят съвсем ясно изразява позицията си: „Ако ние ценим толкова високо достойнството на живота, как може да не ценим достойнството на смъртта? Никой не умира напразно“. Самураят, в чиято ценностна система Мишима се разпознава, избира всяка смърт пред живота, който сам по себе е лишен от смисъл.

Друга ключова obsesия на Юкио Мишима е култът към собственото му тяло, превърнало се в някакъв маниакален център на неговото съществуване. От средата на 50-те години започва да се подлага на изтощителни ежедневни тренировки – не само културизъм,

но и бойни изкуства като кендо и карате – и достига възможно най-високо ниво. Усъвършенстването на тялото се експонира като негов публичен образ чрез поредица от фотографски сесии, разкриващи различни негови проявления в светския и в личния живот, но особено впечатляващи са мазохистичните му портрети, например интерпретацията му на известното хомоеротично платно на Гуидо Рени с изящно пронизания от стрели св. Себастиан.

Св. Себастиан също е сред фиксациите на писателя, обслужващи нарцистичния му комплекс. Фигурата на светеца, припознат впрочем за икона на хомосексуалната общност, присъства неотменно в творчеството на Мишима, включително в силно повлияния от автобиографични елементи роман „Изповедта на една маска“, където литературната проекция на автора получава мощна сексуална възбуда от мъченическото изображение, навяващо асоциации с еротичен екстаз.

Вманиачеността на писателя към собствената му персона личи ясно и от внимателното режисиране на всяка негова публична проява. Демонстративните, макар и искрени приятелства с най-значимите японски автори от епохата като Ясунари Кавабата и Дазаи, срещите с Кокто, широко огласяваните пътешествия из света, включително многобройните околосветски, актьорските участия в игрални филми, фотомоделството и изложбите, организирането на политически и обществени дискусии, лекции, демонстрации... Дори творчеството е някак неразделна част от това автообожествяване, творчество само по себе си необятно, невероятно.

Юкио Мишима няма още четиресет години, когато излизат първите му „Събрани пиеси“, после „Събрани разкази“ и след това „Събрани съчинения“. Общото

количество негови произведения изпълва смайващите трийсет и пет тома, което, дори и да не се взимат предвид допълнителните му активности, си е равносилно на чудо. Въпросните произведения са романи, разкази, драми, пиеси, балети, филмови сценарии, неизброимо количество есета и статии, винаги съдържащи някаква част от собствената му биография, така че и в тях да остане централна, незаобиколима от публиката фигура. Най-амбициозният му литературен проект е вече споменатата тетралогия „Морето на плодородието“, завършена непосредствено преди да поеме по самоубийствения си път, но задължително трябва да се отбележат и вече споменатата класика „Изповедта на една маска“, „Златният храм“, „Жажда за любов“, „Звукът на вълните“, „Морякът, комуто морето обърна гръб“... да спрем, докато е време.

Историята познава немалко, и то талантливи автори, чийто личен живот обаче предизвиква далеч по-голямо любопитство от творческия. Оскар Уайлд е абсолютният първенец в тази посока, но и Юкио Мишима не му отстъпва по нищо. Пък и както стана ясно, това е по-скоро търсен от него ефект.

Изключително интересно е да се проследят противоречията в неговото интимно и обществено битие, в което само той, макар и това да не е съвсем сигурно, намира някаква логика. За почти никого не са тайна хомосексуалните му наклонности, които той не афишира натрапчиво, но и не крие особено старателно, като открито посещава гей клубове и поддържа връзки с различни мъже, документиран с фотографии или интимна кореспонденция дори когато вече е женен и с деца. Подобен обществен статут не е прецедент за множеството хомосексуални мъже в онази епоха, но

при Мишима има и нещо друго. В самурайската традиция, към която писателят се чувства принадлежен, сексуалните отношения между мъже са нещо съвсем нормално, особено между наставник и неговия ученик. „Уакашудо“, какъвто е японският термин за любовна мъжка връзка, е широко разпространена практика в епохата Едо, родила множество поеми и произведения на изкуството. Така че Мишима не изпитва особени притеснения от своята сексуалност, като в същото време обаче остава абсолютен традиционалист, решен на всяка цена да има порядъчно семейство и да продължи рода. При него и изборът на съпруга е внимателно обмислен проект, като възможните подходящи кандидатки са прецизно проучени – сред тях е и бъдещата японска императрица Мичико. В крайна сметка се спира на Йоко Сугияма, която и след смъртта му категорично отрича хомосексуалността на мъжа си.

Трудно обяснима е също открито либералната, прозападна позиция на писателя не само в литературата, но и във външния вид, сблъскана с изповядваните от него краен национализъм и консервативни политически възгледи. От една страна – нежен, проникновен, провокативен автор със скандален публичен образ, от друга – милитаристичен идеолог на принципно невъзможната реставрация на божествените статут на императора, създател на частна армия, обучавана от самия него. Именно с четирима от членовете на тази военна група („Татенокай“) ще се опита да осъществи театралния опит за революция, довела до смъртта му.

Юкио Мишима подготвя смъртта си като финален щрих от изграждането на култа към самия себе

си. Подготвяният от него опит за преврат е просто претекст за демонстративното ритуално самоубийство, което е далеч по-внимателно обмисленият акт. В последните месеци от живота си Мишима съставя завещанието си, оправя личните си дела, завършва в последния момент „Морето на плодородието“, участва в дискусия под надслов „Да разпориш корема си – радикална критика на общото положение“ и представя изложба, която е по същество анонс за предстоящия зловещ финал.

Към 11 сутринта на 25 юни 1970 г. Мишима и четирима негови сподвижници проникват без усилие, тъй като са чести и обичани гости, в щаба на Източния окръг на Силите за самоотбрана, тоест на войската, завързват за стола нищо неподозиращия главнокомандващ, барикадират се, после Мишима излиза на балкона и започва да говори на събралите се долу войници: „Вие трябва да въстанете в защита на Япония! На японските традиции! На историята и културата ни! На императора!“. Отгоду обаче се чуват само обиди и освирквания. „Остава ни само едно“, казва Мишима на съмишлениците си. И застава в традиционната поза за извършване на сепуку, ритуалното самоубийство, погрешно познато в западната култура като „харакири“. Над него, от лявата му страна, е застанал Масакацу Морита, избраният да спести чудовищните мъки от разрязването на корема кайшакунин, вече държащ меч катана в дясната си ръка. Изисква се особено майсторство да извършиш милосърдното обезглавяване, тъй като трябва да се пререже само половината от шията на самоубиеца и да се остави достатъчно кожа, която да задържи главата прикрепена към тялото. Въпрос на уважение и макабрена естетика. Само че Морита въобще не е подходящият избор

за подобно изкусно действие. Влюбен до смърт в своя ментор, той просто не може да овладее треперенето на ръцете си. Когато Мишима забива камата танта в корема си, Морита замахва. Веднъж. Втори път. Трети. Гледката е неприятна. Налага се да се намеси Хироясу Кога, друг от последователите на Мишима, който с едно опитно движение свършва работата. Веднага след това Морита също извършва сепуку и Кога отново е безупречен. Едва тогава се намесват органите на реда.

Така завършва финалният епизод от т.нар. Инцидент Мишима.

„Разпадането на ангела“, последната част от тетралогията „Морето на плодородието“, е публикувана месеци след смъртта му.

Останалото е история.

От Димитър Стоянович

豊

饒

1.

の

海

В училище стана дума за Руско-японската война и Мацугае Кийоаки попита най-близкия си приятел Хонда Шигекуни какво си спомня за нея. Спомените на Шигекуни бяха смътни – помнеше само как веднъж го били завели до портата да гледа процесията с фенери. В годината, когато войната свърши, двамата бяха на единайсет и затова на Кийоаки му се струваше, че би трябвало да си спомня ясно повече неща. Съучениците им, които говореха с такива познания за нея, в повечето случаи разкрояваха с пикантни подробности мъгляви и дотути от възрастните разкази.

Двама души от семейство Мацугае – чичовци на Кийоаки, бяха загинали в тази война. Благодарение на синовете, които бе загубила на фронта, баба му все още получаваше пенсия от правителството, но никога не използваше парите и трупаше неразпечатаните пликосе на поличката в семейния иконостас. Затова навярно снимката, впечатлила най-дълбоко Кийоаки от всички други военни фотографии в албума, носеше надписа „Храмът „Токурюджи“: Панихида за загиналите във войната“ и датата 26 юни 1904 година – трийсет и седма година от ерата Мейджи. Червеникавокафявата снимка никак не приличаше на обичайните обременени със спомени от войната фотографии. Направена с артистичен усет за композиция, тя наистина изглеждаше, сякаш стотиците войници на нея са умис-

лено подредени като на картина, така че цялото внимание на зрителя да се насочи към високия паметен знак от небоядисано гърво в средата.

Далечните планини се спускаха полегато в леката мъгла, вляво плавно се издигаха над широката равнина в подножието им, а вдясно, отново в далечен план, се сливаха с разпръснати на групи гървета и изчезваха постепенно в жълтия пепеляк на хоризонта. Отпред вместо планини имаше редица от гървета – все по-високи, ако погледът се местеше надясно, а в пролуките между тях се провиждаше жълто небе. На живописно разстояние помежду им се издигаха шест много високи гървета, всяко поставено така, сякаш да допълни общата хармония на пейзажа. Не се разбираше какви са, но тежките им корони се привеждаха с трагично достойнство на вятъра.

Щирналите се към далечината равнини пламтяха смътно, а планините и растителността отвъд изглеждаха еднообразни и мрачни. Простият гървен паметник се надигаше точно в средата на снимката, а вятърът усукваше бялото платно на отрупания с цветя олтар пред него.

Останалото бяха войници, хиляди войници. Тези на преден план стояха обърнати настрана; виждаха се висящите от шапките им слънцезащитни платна и минаващите по диагонал през гърба им кожени ремъци. Не стояха в стройни редици, а бяха скупчени тук-там, със сведени глави. В долния ляв ъгъл неколцина бяха обърнали потъмнелите си лица към фотоапарата. Приличаха на фигури от ренесансова картина. Заг тях огромно множество описваше необятен полукръг, простиращ се чак до края на равнината – толкова много мъже, че бе невъзможно да ги отличиш един от друг, а и доста от тях стояха на групи под гърветата.

Фигурите на войниците на снимката тънеха в странна сумрачна светлина. Тя очертаваше замаши-те, ботушите и извивката на отпуснатите им ра-мене и на тила и насищаше картината с неописуема тъга.

Мъжете излъчваха осезаемо вълнение, което се раз-биваше като вълна в малкия бял олтар, цветята и па-метника в средата. Наподобяваща огромен и тежък железен пръстен, многолюдната и плиснала се чак до края на равнината човешка маса изпращаше застра-шително към центъра проста, но надхвърляща вся-каква словесна мощ мисъл.

И времето, и цветът правеха снимката безмерно покъртителна.

*

Кийоаки беше осемнайсетгодишен. Нищо в неговото семейство не обясняваше защо е толко-ва чувствителен, толкова склонен към меланхолия. Човек би се затруднил да открие някого в обширна-та къща с многобройни пристройки, издигнати на хълм близо до Шибуя, който поне отчасти да споделя острата чувствителност на момчето. Семейството имаше самурайски корени, но притеснен от скромно-то обществено положение на своите предшестве-ници в края на управлението на шогуната – преди не повече от петдесет години – бащата на Кийоаки, мар-киз Мацугае, беше изпратил сина си още като дете да расте в дома на един аристократ от двораца. Ако не го бе сторил, Кийоаки навярно нямаше да стане толкова чувствителен младеж.

Имението на маркиз Мацугае заемаше огромно пространство отвъд Шибуя в покрайнините на То-кио. Върху стотици акри земя се издигаха множество

то сгради, а покривите им се преливаха в пленително равновесие. Голямата къща бе изцяло в японски стил, но в ъгъла на парка се издигаше внушителна, проектирана от англичанин, европейска сграда. Говореше се, че това е една от четирите резиденции в Япония – първата е на маршал Ояма, в която се влиза с обувки.

В средата на парка, на фона на обрасъл с кленове хълм, се простираше езеро – достатъчно голямо, за да плават в него лодки. В езерото имаше остров, разцъфнали водни лилии и дори ядивни водорасли. Освен това салонът на голямата къща и банкетната зала на европейската бяха с лице към него.

Покрай брега на езерото и на острова бяха поставени произволно каменни фенери. Островът се славеше с излетите от чугун три жерава – два, протегнали дългите си шиш към небето, а третият – с наведена глава.

Водата извираше от върха на хълма с кленовете, спускаше се на няколко водопада по склоновете, събираше се в поток, минаваше под каменен мост и преди да се влее в езерото, там, където по време на съответния сезон цъфтяха прекрасни перуники, образуваше вир под сянката на пренесени от остров Саго червени скали. В езерото имаше и шарани, както и зимни каракуди. Два пъти годишно маркизът разрешаваше на ученици да си правят пикник на брега.

В детството му слугите плашеха Кийоаки с истории за хапещите костенурки. Много отдавна, когато дядо му бил болен, негов приятел му подарил сто такива костенурки с надеждата месото им да му върне силите. Пуснали костенурките в езерото и те се размножили бързо. Слугите разказваха на Кийоаки, че ако костенурка ти захване пръста, неминуемо ще го откъсне.

В имението имаше и няколко павилиона за чайна церемония, както и голяма зала за бiliarд.

Заг голямата къща растяха нагъсто сладки картофи. Имаше и кипарисова горичка, посадена от дядото на Кийоаки, с две пресичащи я накръст пътеки. Едната от тях водеше към задната порта, а другата се катереше към платото на върха на нисък хълм, където в края на обширна затревена площ се издигаше шинтоистки храм. В него бяха намерили покои душите на дядо му и на двамата му чичовци. Каменните стълби, фенерите и тории – портата към храма – бяха традиционни, но вместо обичайните митични лъвове кучета от двете страни на стълбата стояха два боядисани в бяло оръдейни снаряда от Руско-японската война. Малко по-наголу, заг разкошни рамки с глицинии, имаше храм на Инари – бога на изобилието. Годишнината от смъртта на дядото на Кийоаки бе в края на май, така че, когато семейството се събираше тук за помена, глициниите цъфтяха пицно и жените заставаха в сянката им, за да се предпазят от яркото слънце. Те криеха белите си лица, напудрени дори още по-старателно заради повода, под воалетки и така върху тях сякаш лягаше някаква деликатна сянка на смъртта.

Жените...

Жените в резиденция Мацугае бяха толкова много, че никой не можеше да назове броя им. Бабата на Кийоаки бе, разбира се, на първо място сред тях, макар да предпочиташе да живее в уединение от главната къща, обгрижвана от осем домашни прислужнички. Всяка сутрин, независимо дали валеше, или времето беше хубаво, щом се нагласеше, майката на Кийоаки отиваше при старата дама с две от своите прислужнички, за да ѝ засвидетелства вниманието си. И всеки

ген баба му оглеждаше критично външността на снаха си, присвиваше нежно очи и отбелязваше:

– Тази прическа не ти отива особено. Защо утре не опиташ да си вдигнеш косата на кок? Сигурна съм, че ще ти стои по-добре.

Но когато на другата сутрин майка му си правеше европейска прическа, старата дама казваше:

– Цуджико, кокът наистина не отива на традиционна японска красавица като теб. Опитай утре мариумаге.

И така, доколкото Кийоаки си спомняше, майка му дълго време си сменяше прическата непрекъснато.

Фризьорите и техните чираци почти не напускаха имението – трябваше да се грижат не само за прическата на майка му, а и за тези на още над четиресет прислужнички. И само веднъж показаха някаква загриженост за косата на мъж от семейството. Това се случи, когато Кийоаки беше в първи прогимназиален клас на „Гакушуин“ – училището за деца на аристократи – и бе удостоен с честта да служи като паж по време на новогодишните празненства в двореца.

– Знам, че в училище се изисква да изглеждате като невръстен монах – каза един от фризьорите. – Ала обръснатата глава съвсем няма да подхожда на костюма ви днес.

– Но ще ме смърят, ако съм с дълга коса.

– Добре, добре – отвърна майсторът. – Нека видя какво мога да направя, за да стане по-хубава. И без това ще носите шапка, но бихме могли да направим така, че и да я свалите, да затъмните всички други малки господа.

Така каза майсторът фризьор, но на тринайсет години Кийоаки беше толкова късо подстриган, че главата му изглеждаше синкава. И докато майсторът

разделяше косата му надве, изпита болка от гребена, а от маслото го засмърдя кожата. Въпреки прехвалениите умения на фризьора отражението на главата му в огледалото беше като на всяко друго момче.

Но на празненството Кийоаки получи похвали за изключителната си хубост.

Самият император Мейджу удостои веднъж с присъствието си дома им. В чест на Негово Императорско Величество организираха турнир по сумо на подиум под огромно дърво гинко, пространството около което бе оградено със завеси. Императорът наблюдаваше борбата от тераса на втория етаж на европейската къща. Кийоаки разказа на фризьора, че тогава му разрешили да се появи пред Негово Величество и той благоволил да го погали леко по главата. Оттогава бяха минали четири години, но не беше изключено по време на новогодишните празненства императорът да си спомни главата на обикновения паж.

– Така ли? – възкликна поразен майсторът на прически. – Искате да кажете, млади господарю, че самият император ви е погалил! – С тези думи той се плъзна назад по покрития с татами под и запляска с ръце, изпълнен от неподправено благоговение към детето.

Костюмът на паж от свитата на придворна дама се състоеше от едноцветни – сини – жакет и панталони до коляното. Долу от двете страни на жакета имаше по четири големи бели и пухкави помпона, а дръги бяха прикачени към краищата на ръкавите и панталоните. Пажът носеше на кръста меч, бели чорапи и пристегнати с лачени копчета обувки. В средата на широката му дантелена яка бе вързана вратовръзка от бяла коприна, а на гърба му, на копринен шнур, висеше украсена с голямо перо триъгълна шапка. Всяка Нова година през трите дни на празненства в дворе-

ца двайсетина показали отлични резултати в училище синове на аристократи биваха избирани да носят шлейфа на императрицата на смени по четирима или шлейфа на принцесата на смени по двама. Кийоаки носи веднъж шлейфа на императрицата, а друг един път – и на принцеса Касуга. Когато дойде неговият ред, императрицата мина с тържествено достойнство по коридорите, облъхнати от аромата на запалени от прислужниците благовония, а после стоя зад гърба ѝ по време на цялата церемония. Императрицата беше изключително елегантна и интелигентна жена, но по онова време вече възрастна – приближаваше шейсетте. А принцеса Касуга не беше на повече от трийсет. Красива, изискана и величествена, тя бе като цвете в пълен разцвет.

Кийоаки все още си спомняше някак приглушения и небиещ на очи шлейф, който императрицата бе избрала да носи, но споменът му за пищния бял хермелин с перли по края на принцесата бе далеч по-ярък. Шлейфът на императрицата имаше четири халки за ръцете на пажовете, а този на принцесата – две. Кийоаки и другите пажове бяха подготвени за мисията си с цената на толкова много и изтощителни упражнения, че изобщо не се затрудняваха да държат здраво халките, докато пристъпват с твърда крачка.

Косата на принцеса Касуга бе черна и лъскава като най-фин лак. Гледана отзад, разкошната ѝ прическа като че се разтваряше в пищната белота на тила ѝ, а по голите ѝ рамене висяха отделни кичури и смътният им блясък черпеше светлина сякаш от деколтето ѝ.

Изпънатата като струна, принцесата пристъпваше уверено и пажовете, които носеха шлейфа ѝ, не долавяха ни най-слабо потрепване, но в очите на Кийоаки под звуците на музиката огромното ветрило от хер-

мелин сякаш засияваше и избледняваше като заснежен връх, който изменчивият рисунък на облаци забулва, а после изведнъж разбулва. Тогава за пръв път в живота си остана поразен от истинската сила на женската красота – заслепяващата експлозия от изисканост го замая.

Принцеса Касуга бе силно напарфюмирана с френски парфюм. Ароматът му се разпростираше чак до шлейфа и надмогваше мириса на мускус от благовонията. В един момент Кийоаки се спъна и по невнимание гръпна силно шлейфа. Принцесата изви леко глава и като знак, че не е ни най-малко ядосана, се усмихна мило на младия виновник. Жестът ѝ остана незабелязан – все така съвършено изправена, тя се бе извила съвсем леко, колкото да даде на Кийоаки възможност да зърне ъгълчето на устата ѝ. И тогава кичур коса се плъзна по бялата ѝ буза, а в изцялото ъгълче на окомото ѝ просветна като искра в гаснещ огън бегла усмивка. Но идеалната линия на носа ѝ не трепна. Все едно нищо не се беше случило. Този мярнал се бегло ъгъл на лицето на принцесата – твърде малък, за да се нарече профил, накара Кийоаки да се почувства така, сякаш за част от секундата е видял проблясък на светкавица през призма от чист кристал.

Завладян изцяло от великолепната външност на сина си в церемониален костюм, маркиз Мацугае наблюдаваше ролята му в празненствата и се наслаждаваше с тихото доволство на човек, който вижда осъществена мечтата на живота си. Този триумф разсея напълно дълго стаяваните страхове, че независимо от всичките си опити да се утвърди като човек, достоен да посрещне императора в своя дом, все още изглежда самозванец. В лицето на сина си маркизът видя окончателното сливане на аристократичните

и самурайските традиции, абсолютното тъждество на старата дворянска аристокрация и новото дворянство.

Но церемонията продължаваше и задоволството на маркиза от прекомерно щедрите похвали на околните за външността на сина му се превърна в притеснение. Тринайсетгодишният Кийоаки беше прекалено хубав. Вярно, че собственото дете е най-хубавото, но маркизът не можеше да не забележи, че момчето е различно от другите пажове. Бледите му страни поаленяваха от вълнение, веждите му бяха отчетливо очертани, а големите му, все още по детски чисти очи се увеличаваха с дълги мигли. Бяха тъмни, с подкупващ блясък.

И така, предизвикан от пороя похвали, маркизът за пръв път обърна внимание на изключителната хубост на своя син и наследник и долови в нея нещо обезпокоително. Усети тревожно предчувствие. Но маркиз Мацугае бе извънредно ведър човек и веднага след края на церемонията се отърси от своите притеснения.

Подобни опасения, и то много по-мрачни, изпълваха по-скоро съзнанието на младия Иинума, който гоиде да живее у семейство Мацугае още като седемнайсетгодишно момче и години преди Кийоаки да заслужи в двореца като паж. Беше препоръчан за негов частен учител от директора на средното училище в родното му село в Кагошима и изпратен при Мацугае с препоръки за умствените и физическите си способности. В Кагошима почитаха бащата на сегашния маркиз като свиреп и силен бог и представите на Иинума за живота у семейство Мацугае почиваха на чутото въкъци и в училище за подвизите на предишния маркиз. Но през годината, прекарана с тях, разкошният им

начин на живот разочарова очакванията му и нарани младежките му, пуритански чувства.

Можеше да си затвори очите за други неща, но не и за Кийоаки, който бе неговата лична отговорност. Всичко у Кийоаки го гразнеше – външността, неговата изтънченост, чувствителност, начинът му на мислене, интересите; с една дума – всичко. Гнетеше го и отношението на маркиза и маркизата към образованието на сина им. „Никога няма да възпитавам така сина си, пък дори и да стана маркиз. Какво значение отдава господарят на принципите на баща си?“

Всяка година маркизът изпълняваше най-строгото ритуалите, свързани с баща му, но почти не говореше за него. В началото Иинума си представяше, че Мацугае ще споменава по-често своя баща и че това би разбулило поне частица от привързаността към спомените му за него, но за година тези надежди замъждукаха и угаснаха.

Вечерта, когато Кийоаки се прибра, след като бе изпълнил задълженията си на паж в двореца, маркизът и съпругата му отпразнуваха събитието в тесен семеен кръг. После дойде време Кийоаки да си ляга и Иинума отиде с него, за да го обслужи. Бузите на тринайсетгодишното момче пламтяха от сакето, което баща му го бе накарал да изпие полу на шега. Кийоаки се зарови в копринените завивки и отпусна глава на възглавницата. Дъхът му бе топъл и учестен. Вените под късо подстриганата му коса пулсираха, а кожата бе тъй прозрачна, че едва ли не прозираше деликатният механизъм под нея. Устните му аленееха дори на приглушената светлина в стаята. А звуците, които излизаха от гърдите на това момче, не изпитвало сякаш никога и най-нищожно страдание, наподобяваха насмешливо ехо от тъжна песен.

Юкио Мишима
Пролетен сняг

Превод *Дора Барова*
Предговор *Димитър Стоянович*
Редактор *Валентина Истаткова*
Коректор *Мария Венедикова*
Дизайн на корицата *Яна Аргиропулос*
Предпечат *Яна Аргиропулос*

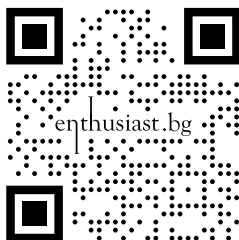
Японска. Второ издание
Формат 60x90/16
Печатни коли 29
ISBN 978-619-164-767-5

Издава

enthusiast

Запазена марка
на „Алто комуникайшънс енд пбблишинг“ ООД
София, бул. „Васил Левски“ 31
тел.: 02/ 943 87 16
email: office@enthusiast.bg

Книгите на „Ентусиаст“ можете да закупите от
www.enthusiast.bg

Печат РОПРИНТ

**ПЪРВИЯТ РОМАН
ОТ МОНУМЕНТАЛНАТА
И СМЕЛА ТЕТРАЛОГИЯ
„МОРЕТО НА ПЛОДОРОДИЕТО“
НА ЮКИО МИШИМА**

С действие, развиващо се в изтънчения, но злязвещ свят на японската аристокрация в Токио през 1912 г., „Пролетен сняг“ проследява историята на Кийоаки Мацугае, млад мъж с изострена чувствителност и зееща празнота в душата, и Сатоко Аякура, неговата приятелка от детството, обречена на брак по дълг с принц от императорския кръг. Тяхната тайна, интензивна и обречена любовна връзка се разгръща на фона на настъпващата модерност и западно влияние, които постепенно разяждат строго ритуализирания свят на традициите.

В ръцете на Мишима и чрез наблюдателния поглед на техния приятел Шигекуни Хонда, чиято роля придава на романа дистанция и философска дълбочина, тази лична трагедия се превръща в размишление върху преходността, гордостта и сблъсъка между индивидуалното желание и неумолимата сила на традицията.

Наситен с изящни детайли и пронизан от призрачно усещане за течение на времето, в което красотата и страданието са неразделни, „Пролетен сняг“ надхвърля рамките на обикновената любовна история. Романът приканва читателя да стане свидетел на една култура на прага на необратима промяна, докато героите ѝ се борят с вечните теми за любовта, загубата, съдбата, прераждането, екзистенциалното разпадане и социалната промяна в Япония от началото на XX век.

www.enthusiaist.bg